

Aktualitetsöversikt för ansvarsområdet Regionutveckling

Landskapsfullmäktige 25.05.2021 § 12
550/07.00.04.00.02/2021

Landskapsstyrelsen 17.5.2021

Sammanfattning

Regionutvecklingsarbetet vid Nylands förbunds fastställer och styr landskapets regionutvecklingsåtgärder för de närmaste åren, men även långt in i framtiden. Som grunden för arbetet skapas gemensamma strategier och program i samarbete med landskapets aktörer. Av dessa är aktuella: beredningen av landskapsprogrammet 2022–25, verksamhetsplanen för strategi för smart specialisering (RIS) och åtgärdsprogrammet för Färdplan för ett klimatneutralt Nyland 2035. Även beredningen av programperiod 2021–27 för EU:s region- och strukturpolitik och avslutandet av gammal period är nu under arbete.

Utöver det egentliga programarbetet inom regionutveckling finansierar Nylands förbund olika projekt som utvecklar regionen och stärker näringslivets verksamhetsförutsättningar. Våren har länge präglats av en förlängd coronakris. Nylands förbund har till sitt förfogande haft såväl nationell UKKE-finansiering (finansiering för att stödja hållbar tillväxt och livskraft i Nyland) som React EU-finansiering. Dessutom inledde förbundet en ny statistiktjänst om coronans inverkan i Nyland; Nylands statistiktorsdag.

Beskrivning

Viktiga åtgärder

Beredningen av Nylands landskapsprogram 2022–25

Nylandsprogrammet 2022–2025 innehåller fokuseringar och mål för utvecklingsarbetet för åren 2022–2025 och en långtidsvision. Landskapsprogrammet grundar sig på framsyn, analys av ändringskrafter och en lägesbild av landskapet styrkor och utvecklingsbehov. Programmet innehåller också en beskrivning av de instrument som finns för att genomföra programmet, det vill säga potentiella finansieringsprogram, genomförande aktörer, uppföljning av genomförande samt mätare. Programmet innehåller likaså en miljörapport med konsekvensbedömning och en separat sammanfattning av strategin för smart specialisering som behandlar forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

Programmets mål tar form i tre fokuseringar, under: *De lyckligas Nyland*, *Framgångsrikt Nyland* och *Miljösmart Nyland*. Dessa tre fokuseringar studeras ur tre synvinklar.

- *Nyland är större än vad det är* utgör den första synvinkeln. Jämfört med det övriga landet, är såväl möjligheterna som utmaningarna större i Nyland. Som Finlands lokomotiv eftersträvar vi inte enbart att utveckla det egna landet, men att producera välfärd för hela landet, och att hänga med i den internationella konkurrensen.
- Den andra synvinkeln är *hållbarhet* - från ekonomisk, ekologisk och social synpunkt. Utgångspunkten för ekonomisk hållbarhet är att trygga välfärden

genom ekonomisk tillväxt med hjälp av delaktighet och genom att vidgå ekologiska gränser. Målet är en grön tillväxt, det vill säga en produktionsökning som inte belastar miljön. Med ekologisk hållbarhet avser vi bevarandet av naturens mångfald och anpassandet av människans verksamhet så att den beaktar naturens bärkraft. Social hållbarhet står för stärkt delaktighet, utbildning och bildning som en grund för välfärd.

- *Förtroende* står för den tredje synvinkeln. Coronapandemin testar vår välfärd, varmed förtroendet till samhället också är under prövning. Genom att stärka förtroendet eftersträvas för alla nylänningar jämlika möjligheter att delta i vårt samhälle.

Fokuseringar och mål bearbetas tillsammans med landskapets aktörer i workshoppar från vår till höst, varefter utlåtanden bes om programutkastet. Det är möjligt för allmänheten att delta och ge respons om programmet och miljöbeskrivningen under hela beredningsprocessens gång till Nylands förbunds byrå. Enligt nuvarande lag ska programmet bli färdigt före utgången av år 2021.

Nyländsk krisfinansiering och evaluering av projektens genomförande och verkningsfullhet

Nylands förbund utlyste 7 april 2020 ett ansökningstillfälle med fokus på hållbar tillväxt och livskraft för Nylands krisfinansiering (UKRI) i syfte att lindra effekterna av coronapandemin och att återhämta sig efter dessa. Det kom in närmare 50 ansökningar, och 13 projekt beviljades totalt drygt en miljon euro. Den av Arbets- och näringsministeriet beviljade summan bestod av ett anslag på 650 000 euro för självständig landskapsutveckling och av 366 300 euro, som var ett tilläggsanslag ur Nylands förbunds egen budget.

Nylands förbund konkurrensutsatte evalueringen av hur Nylands krisfinansieringsprojekt genomförs och hur verkningsfulla de är. Utvärderingen gjordes av den utomstående aktören Gaia Consulting Oy via materialanalys, intervjuer, självbedömning och sakkunniganalys under tiden 1.12.2020 – 30.6.2021. Enligt den utvärdering som gjordes om verkningsfullhet, uppnådde de finansierade projekten i huvudsak de uppställda målen och fick god respons av sina målgrupper. Det kan fastställas att finansieringen av den nyländska krissituationen haft en positiv inverkan på hur regionala företag klarar sig under coronakrisen.

Nylands förbunds finansiering av EU-projektberedning

Nylands förbund stöder nyländska aktörers EU-projektberedning 2021–2022 med sammanlagt 500 000 euro. Stödet för beredningsarbetet är speciellt riktat till nyländska kommuner och deras utvecklingsbolag och samkommuner. Även forskningsanstalter, högskolor eller aktörer inom den tredje sektorn kan söka om det här stödet. Projektberedningen ska vara inriktad på beredningen av omfattande FUI-projekt enligt förbundets RIS3-teman och som i huvudsak omfattas av EU:s specialprogram. Maximibeloppet utgör i regel 80 % av beredningskostnaderna eller högst 20 000 euro och summan kan användas för beredningsarbetets personalkostnader eller för anskaffning av sakkunnigtjänster. I slutet av april 2021 har stöd beviljats för beredningen av två projekt, dessutom är 11 ansökningar om stöd för beredningsarbete som bäst under behandling.

Ansökan om stöd för hållbar tillväxt och livskraft i Nyland (UKKE) på återhämtning och återuppbyggnad efter coronakrisen

Då coronakrisen fortsättningsvis drar ut på tiden, öppnade Nylands förbund ansökan 2 om anslaget för hållbar tillväxt och livskraft 8.12.2020 - 31.3.2021. Till förfogande stod av Arbets- och näringsministeriet beviljat anslag på 4,9 miljoner € till åtgärder enligt regional överlevnadsplan som gäller återhämtning och återbyggnad efter coronakrisen. UKKE-finansiering (namngett av Nylands förbund) riktades bland annat till nyländska företag och kreativa branscher för återhämtning och nya kreativ innovationsverksamhet.

Med beaktande av det överlägset mer kritiska coronaläget i jämförelse med det övriga landet, har AKKE-finansieringen (Stödjande av hållbar tillväxt och livskraft i regionerna) varit helt otillräcklig för ett landskap i Nylands storlek. Det fanns mycket aktiva sökanden, och det kom in drygt 90 ansökningar. Nu är besluten om tillgänglig UKKE-finansiering redan klara och 35 projekt har fått ett jakande beslut på sin ansökan. Dessutom kommer man ännu att vara tvungen att förkasta flera stödberättigande och välberedda projekt, ifall ingen tilläggsfinansiering är att vänta. Nylands förbund har meddelat Arbets- och näringsministeriet att det akuta behovet av UKKE-finansiering är ytterligare 5 miljoner €.

REACT-EU-tilläggsfinansiering för att rätta till förluster som uppstått på grund av coronapandemin

Som en del av helheten för EU:s återhämtningsinstrument, inväntas till Finland REACT-EU-tilläggsfinansiering till pågående strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020. Målet är att stöda regioner för att rätta till skador, förluster och olägenheter som föranletts av COVID-19-pandemin. Samtidigt skapar man med tilläggsanslag en grund för ett grönt och digitalt uppsving som stöder återhämtningsförmågan. Enligt de rekommendationer som Europeiska kommissionen gett för varje land, stöds små och medelstora företag, forskning och utveckling, digital kompetens och utvecklandet av företagens jämte personalens förmåga till förändring. Stödet ska i likhet med övrig finansiering i anslutning till programperioden 2014–2020 användas innan slutet av 2023.

Statsrådet beslutade 29 april 2021 om den regionala fördelningen av REACT-EU-finansiering. De till regionerna utdelade medlen innehåller både finansiering som kommer från EU och statlig medfinansiering. Nylands bevillningsfullmakt kommer att omfatta ca 48 miljoner €, som fördelas mellan Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF). NTM-centralerna och landskapsförbunden beviljar stöden. Nylands förbunds bevillningsfullmakt uppgår till ca 13,5 miljoner €. Ansökningstiden för REACT-EU-tilläggsfinansiering av Nylands förbund gick ut 31 mars 2021. Utvärderingen av ansökningarna pågår som bäst och beslut fattas innan sommarsemesterperioden börjar.

Läget kring genomförandet av programmet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020 och förberedelse inför dess avslutande

Genomförandet av programmet Hållbar tillväxt och jobb har haft en förlängning till och med slutet av 2023. Projekten ska avslutas senast 31 augusti 2023. Hittills har Nylands förbund under pågående programperiod beviljat finansiering till sammanlagt 97 projekt som riktar sig till landskapet. De största stöden har gått till yrkeshögskolor, utvecklingsbolag, universitet samt kommuner och samkommuner.

En sammanfattning av programperioden ingår i [publikationen Satoa Etelä-Suomesta \(på finska; God skörd i Södra Finland\)](#). Nylands förbund inleder arbetet med att avsluta programmet i god tid innan programperioden går ut. I och med REACT-EU-tilläggsfinansieringen är programmet dock fortsättningsvis aktivt i gång ända tills slutet av 2023.

Beredningen av programperioden 2021–2027

Den nationella beredningen av EU:s regional- och strukturpolitik 2021–2027 är på slutrakan. Arbets- och näringsministeriet leder beredningen av programarbetet, den regionala beredningen sker under ledning av landskapsförbunden. Nylands förbund koordinerar den gemensamma programberedningen för 11 landskap i södra och västra Finland. *Ett förnybart och kompetent Finland 2021–2027* - offentligt hörande har redan ägt rum kring programförslaget i anslutning till EU:s regional- och strukturpolitik.

I det här skedet omfattar programförslaget åtgärder som stöds ur Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF). Programmet kommer att också innehålla en rättvis övergång av fondens åtgärder. För deras del genomförs offentligt hörande senare. Målet för Arbets- och näringsministeriet är att inleda genomförandet av programmet *Ett förnybart och kompetent Finland*.

Under följande programperiod är Nylands förbund i likhet med nuvarande program det koordinerande landskapsförbundet inom södra Finland, och de juridiska ERUF-finansieringsbesluten fattas av förbundet om budgetramarna för följande landskapsförbunds del: Nyland, Kymmenedalen, Egentliga Finland, Päijänne-Tavastland och Egentliga Tavastland. Varje landskap väljer fokuseringarna för sitt eget utvecklingsarbete och de projekt som ska finansieras. Nylands förbund förbereder sig för att lämna in en beskrivning av förvaltnings- och tillsynssystemet inom angiven tid, senast 31 augusti 2021. Beslut om regional fördelning av finansieringen under följande programperiod har ännu inte getts.

Förordningar genom statsrådet utgående från lagar som gäller regionutveckling

Regeringens proposition (RP 47/2021 rd) har getts till riksdagen med förslag till *lagar om utveckling av regionerna och genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitik (lag om genomförande)* samt *finansiering av projekt inom regionutveckling och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik (lag om finansiering)*. Lagstiftningen förnyas till att svara på de förändringsbehov som finns i regionutvecklingssystemet och de regleringsbehov som förutsätts av fonderna för regional- och strukturpolitik under programperioden 2021–2027. Avsikten är att förslaget träder i kraft 1 september 2021. Med stöd av de föreslagna lagarna skulle tre förordningar av statsrådet ges.

1. I *genomförandeförordningen* föreskrivs det närmare om myndigheterna för regionutveckling och EU:s regional- och strukturpolitik och deras uppgifter samt om uppgifterna för samarbetsorganen för regionalt utvecklingssamarbete. I *genomförandeförordningen* anges Nylands förbunds ansvar i egenskap av Södra Finlands koordinerande landskapsförbund, uppgifterna som övervakare av de valda Interreg-programmen och förvaltare av nationell medfinansiering.

2. *I finansieringsförordningen* föreskrivs det närmare om användningsändamålen för stöd som beviljas med stöd av finansieringslagen och om godtagbara kostnader. Dessutom tas det i förordningen in närmare bestämmelser om ansökan om nationell medfinansiering för projekt inom olika stödkategorier och Interreg-program, om beviljande av stödet, stödets maximibelopp och utbetalningen av stödet. I finansieringsförordningen föreskrivs också om stödberättigande kostnader för projekt som finansieras med nationella medel för regionutveckling.

3. *I förordningen om stödberättigande* föreskrivs det om grunderna för ersättning av kostnader för projekt som finansieras med medel från EU:s regional- och strukturpolitiska program, det vill säga tillgängliga kostnadsmodeller och finansieringsformer, allmänna förutsättningar för stödberättigande kostnader samt godtagbara kostnader och förfarandena i anslutning till dem.

Genomförandet av strategin för smart specialisering

Landskapsstyrelsen godkände den nya strategin för smart specialisering (RIS3) i april 2020. Det övergripande temat i strategin är resursvisdom, det vill säga ett väl övervägt bruk av olika resurser som främjar välfärd och hållbar utveckling. Under resursvisdom finns tre strategiska fokuseringar: klimatneutralitet, människornas stad och förnyelse av industrins verksamhetsmetoder och innovativa tjänster. Strategierna för smart specialisering har inom EU utarbetats antingen som regionala eller nationella, och de utgör förhandsvillkor för att få medel ur strukturfonder.

Utgående från strategin har man berett åtgärdsprogrammet 2021–2022. De viktigaste åtgärderna för att genomföra strategin är att finansiera projekt och utvecklingsmiljöer, stöda regionala innovationsekosystem och -nätverk, främja gränsöverskridande samarbete för att få till stånd starkare helheter, delaktighet i internationella nätverk och plattformar, och att stöda aktörer. Dessutom anger åtgärdsprogrammet olika organisationers roll i genomförandet. Strategin och dess genomförande presenteras för internationell publik på webbplatsen Helsinki Smart Region, som samlar ihop och berättar om styrkorna och aktörerna inom nyländsk forsknings- och innovationsverksamhet. Helsinki Smart Region har dessutom egna Twitter och LinkedIn-konton.

Beredning av åtgärdsprogrammet för Färdplan för ett klimatneutralt Nyland 2035

Färdplan för ett klimatneutralt Nyland 2035 antogs av landskapsfullmäktige i december 2020, och beredningen av dess åtgärdsprogram har inletts med arbetsnamnet Innovativt grönt Nyland 2021. Programmet har som mål att påskynda klimatarbetet, stöda systemförändringar, stöda grön omställning och en hållbar förnyelse av landskapet.

Färdplanen strukturerar klimatarbetet genom sex fokuseringar. Åtgärdsprogrammet som nu är under beredning beskriver ett ändamålsenligt förlopp för varje fokusering. Under dessa kommer de viktigaste åtgärderna och projekten med fokuseringar som ska genomföras först. Fokus ligger på hur verkningsfulla, innovativa, ekonomiska och aktuella åtgärderna är ur klimatarbetets synvinkel.

Arbetet har inletts som en intern process vid Nylands förbund. Under det första stadiet identifierade man de viktigaste åtgärderna i landskapet för att genomföra klimatarbetet, tillsammans med teman och projekt som kommit fram i regionala workshoppar för hållbar stimulans under hösten 2020. Parallellt med den interna processen har en extern interaktionsprocess inletts, och den pågår tills förhösten. Det är meningen att åtgärdsprogrammet är klart innan utgången av 2021.

Nylands Statistiktorsdagar

Som ett UKKE-projekt (Stöd för hållbar tillväxt och livskraft i Nyland) grundades ett projekt för att följa upp Nylands och de nyländska kommunernas ekonomiska situation 15.1-31.5.2021. Projektet förverkligades av Helsinki Graduate School of Economics, det vill säga Helsinki GSE Situation Room som specialiserat sig på forskning inom ekonomiska vetenskaper. Den första lägesrapporten om Nyland publicerades 4 mars. Den ger aktuell information om coronakrisens inverkan på de nyländska kommunernas ekonomi och sysselsättning samt på företagens verksamhet. I samma veva lanserades även Statistiktorsdagen, som är ett öppet distansevenemang varannan vecka. Den hålls i samband med utgivandet av den nyländska rapporten.

Statistiktorsdagen och GSE-informationsmötena har getts teman såsom sysselsättning, evenemang, kultur, företag, hälsa, befolkning och turism. Under mötena har information getts av professor Otto Toivanen och Antti Valkonen från GSE, jämte kända kommentatorer från kommuner, högskolor, intresseorganisationer och föreningar. Mötena har också tagits upp av olika medier. Vårens statistiktorsdagar avslutas 3 juni med att pandemikurvorna har gått ned och att de ekonomiska utsikterna är hoppfulla.

Beslutsförslag:

Landskapsstyrelsen beslutar

- anteckna för kännedom aktualitetsöversikten för ansvarsområdet Regionutveckling
- ge landskapsfullmäktige ärendet för kännedom

Upplysningar:

Direktör Juha Eskelinen

Sakkunniga: Outi Ervasti, Tiina Huotari, Eero Venäläinen, Rosa Tuomi, Pia Tynys, Ari Lainevo,

Beslut:

Landskapsstyrelsen beslutade

- anteckna aktualitetsöversikten gällande ansvarsområdet Regionutveckling för kännedom
- framlägga den för landskapsfullmäktige för kännedom
- justera protokollet under sammanträdet för denna paragrafs del.

Landskapsfullmäktige 25.5.2021

Beslutsförslag:

Landskapsfullmäktige antecknar aktualitetsöversikten gällande ansvarsområdet Regionutveckling för kännedom.

Behandling:

Ansvarsområdesdirektören Juha Eskelinen lämnade en aktualitetsöversikt över ansvarsområdet Regionutveckling.

Beslut:

I enlighet med beslutsförslaget.